

1. Kdo je vlastníkem finančních prostředků na úschovním účtu, který je zřízen advokátem?

V případě, že advokát splní svoji povinnost vyplývající z ust. § 41f odst. 5, zákon č. 21/1992 Sb., Zákon o bankách (dále jen „Zob“), a to označit vlastníka finančních prostředků, který je odlišný od majitele účtu (tj. advokát), je vlastníkem těchto prostředků osoba, kterou advokát jakožto majitele identifikoval.

2. Co se stane, když advokát neoznačí majitele finančních prostředků?

Pokud advokát majitele finančních prostředků neoznačí, hrozí situace, kdy se na finanční prostředky v úschovách bude vztahovat limit náhrady vkladů pro samotného advokáta jakožto jednu oprávněnou osobu na všechny úschovy, kde majitele finančních prostředků neoznačil. Nesplnění této povinnosti by bylo považováno za porušení povinností stanových advokátovi zákonem. Následně by mohl být advokát odpovědný za škodu způsobenou porušením této povinnosti do výše jednotlivých náhrad. Z toho důvodu by se měli všichni schovatelé – advokáti ujistit, že svoji povinnost splnili a budou moci tuto skutečnost účastníkům úschovy prokázat.

3. Kdo může požadovat výplatu náhrady vkladů?

Pokud advokát označil majitele finančních prostředků na úschovním účtu, je to právě pouze majitel finančních prostředků, který je oprávněn požádat o výplatu náhrady vkladů, nikoli advokát.

4. Kde lze požádat o náhradu vkladů?

O náhradu vkladů může majitel finančních prostředků požádat prostřednictvím určených poboček Komerční banky, které jsou uvedeny na seznamu Garančního systému finančního trhu a prostřednictvím kterých budou náhrady vypláceny. Garanční systém finančního trhu musí zahájit výplatu základních náhrad vkladů nejpozději do 7 pracovních dní od rozhodného dne, tedy nejpozději dne 9. března 2022 a výplatu zvýšených náhrad do 4 měsíců od rozhodného dne, tedy nejpozději dne 28. června 2022.

5. Jaká je výše základní náhrady vkladů a dokdy je možné o náhradu finančních prostředků požádat?

Garanční systém finančního trhu bude vyplácet nejprve základní náhradu vkladů, a to majitelům finančních prostředků ve Sberbank CZ, a.s., a to do výše 100 % součtu jejich všech vkladů, maximálně však bude vyplacena částka ve výši 2.499.500,- Kč (ekvivalent částky 100.000 EUR dle kurzu 24,995 Kč/EUR vyhlášeného ke dni 28. 2. 2022). V případě nároku na základní náhradu vkladů nemusí majitelé finančních prostředků vyplňovat žádný formulář, stačí se prokázat na určených pobočkách Komerční banky platným průkazem totožnosti. Výplaty náhrad budou probíhat po dobu tří let od zahájení výplat.

6. Co je to zvýšená náhrada vkladů a jaké podmínky musím splnit? Dokdy je možné o zvýšenou náhradu finančních prostředků požádat?

Dále je možné v případě splnění podmínek ust. § 41ea a § 41eb Zob žádat taktéž o tzv. zvýšenou náhradu vkladů, nejvýše však do výše odpovídající 100.000 EUR (nad rámec základní náhrady) pro jednu oprávněnou osobu u jedné banky, tedy celkově v případě splnění všech zákonných podmínek, může být žadateli na náhradě vkladů z Garančního systému finančního trhu vyplacena částka ve výši 4.999.000,- Kč (ekvivalent částky 200.000 EUR dle kurzu 24,995 Kč/EUR vyhlášeného ke dni 28. 2. 2022).

Žádost o zvýšenou náhradu je nutné podat do 2 měsíců od rozhodného dne, tj. do 28. 4. 2022, a to na předepsaném formuláři spolu s dokumenty vyžadovanými zákonem ke konkrétním případům (např.

návrh na zahájení vkladového řízení do katastru nemovitostí s dokladem o doručení, včetně příloh), přičemž formulář je dostupný na stránkách Garančního systému finančního trhu s tím, že nárok na zvýšenou náhradu bude posouzen nejpozději do 4 měsíců od rozhodného dne, tj. do 28. 6. 2022.

7. Jak řešit situaci, když je více majitelů finančních prostředků?

V takovém případě se má za to, že jsou podíly všech vlastníků finančních prostředků stejné, pokud není stanoveno při založení účtu, resp. ohlášení majitele finančních prostředků stanoveno jinak. Limit pro náhradu vkladů pak platí pro každého spolumajitele zvlášť.

8. Jak na situaci, když finanční prostředky na účtu pochází ze společného jmění manželů?

V daném případě máme za to, že v této situaci bude možné uplatnit náhradu vkladů do výše jednoho pojistného limitu, tj. do 100.000,- EUR, případně dle zvýšené náhrady do 200.000,- EUR. Danou situaci řešíme přímo s Garančním systémem finančního trhu, který nám přislíbil k této situaci vydat své stanovisko ještě dnes. Jakmile stanovisko obdržíme, odpověď na danou otázku budeme aktualizovat.

9. Mohou být vloženy finanční prostředky na úschovný účet po rozhodném dni, tj. po 28. 2. 2022?

Českou národní bankou byla přijata taková opatření, která neumožňují Sberbank a.s. přijímat jakékoli vklady a případné platby by měly být vráceny zpět na účet odesílatele, stejně tak v případě, že by došlo k čerpání hypotečního úvěru.

10. Jaký postup by měl advokát svému klientovi doporučit?

V těchto situacích by mělo být postupováno velmi individuálně u každého případu, jelikož podmínky smluv, a to smlouvy kupní, či smlouvy o advokátní úschově se budou vždy lišit. Zejména je doporučeno pokusit se jednat se všemi účastníky ve shodě a pokusit dojednat postup, se kterým budou všichni souhlasit. V této souvislosti je nutné také posoudit, zda advokát poskytuje jedné ze stran právní služby, či je v roli takové, že ani jeden z účastníků není klientem schovatele.

11. Kolik peněz má Garanční systém ve fondu pojištění vkladů?

Dle dostupných informací zveřejněných Českou národní bankou disponuje Garanční systém finančního trhu částkou 35 mld. Kč, kterou může použít pro výplatu vkladů podle ZoB.

V současné době se snažíme komunikovat jak se Sberbank a.s., tak s Garančním systémem finančního trhu, abychom sjednotili odpovědi na všechny otázky, stejně tak sjednotili stanoviska všech subjektů ke sporným otázkám.